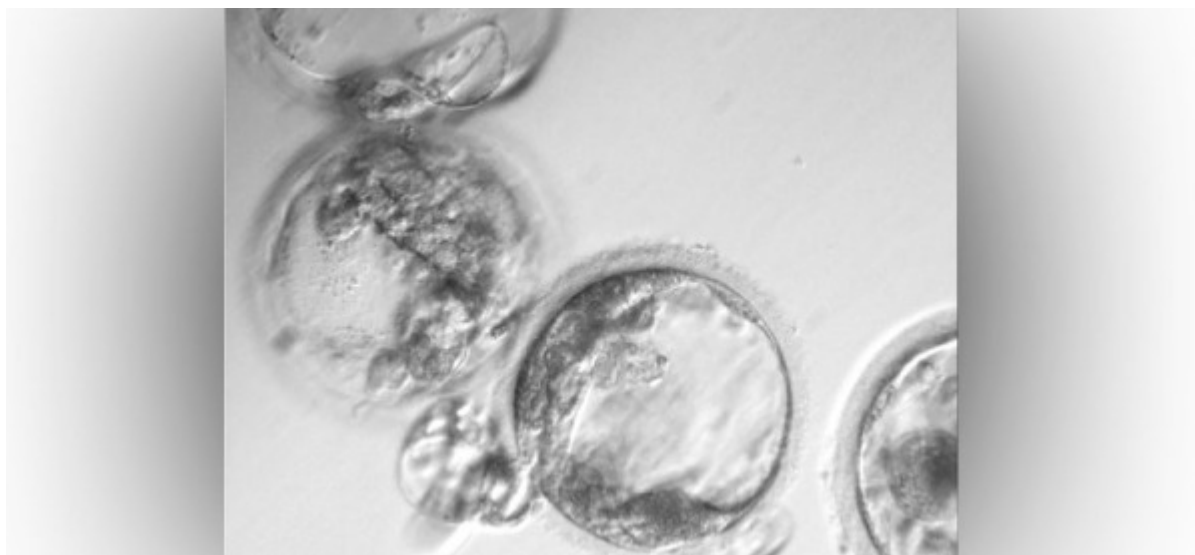
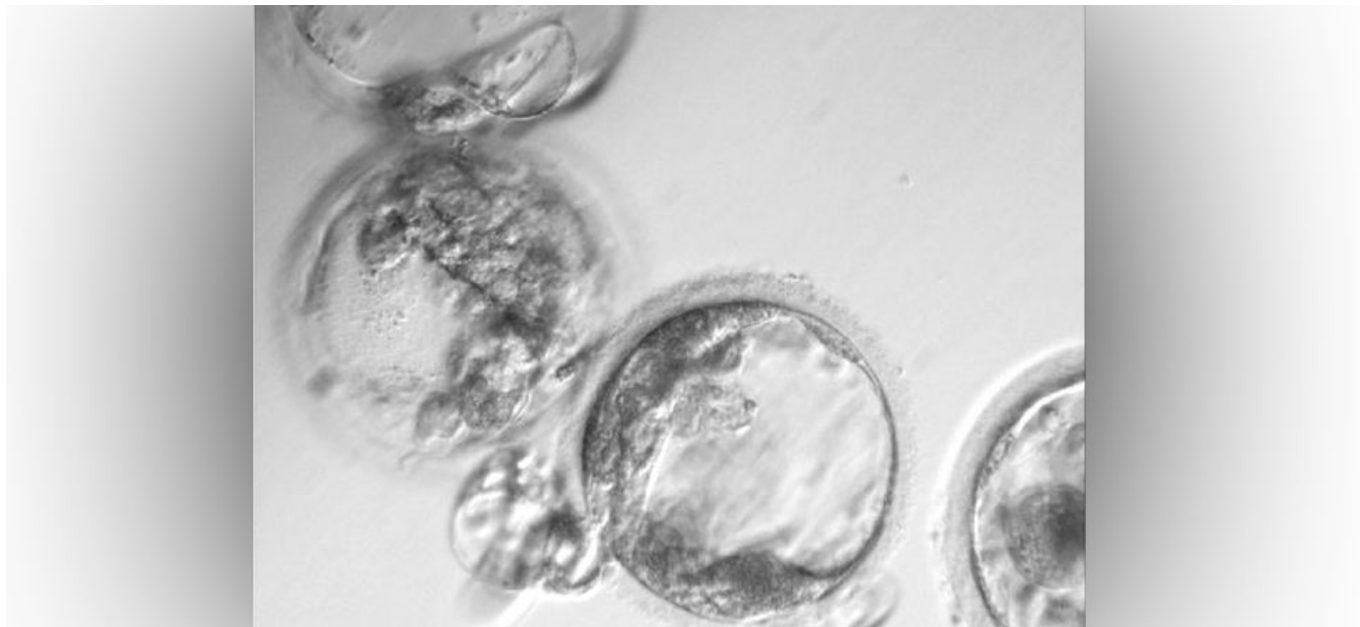

11 Δεκεμβρίου 2014

Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή και Εκκλησία

/ Ανακοινώσεις ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑΣ / Επιστήμη & Θρησκεία

Χαρίκλεια Φωτοπούλου, Θεολόγος - Καθηγήτρια Μ.Ε.

Σύμφωνα με την επίσημη θέση της Ελλαδικής Εκκλησίας, ο νόμος 3089/2002 είναι καρπός της θετικής και επαινετής αναγνώρισης από την τότε Κυβέρνηση της ανάγκης για νομοθετική ρύθμιση της επικρατούσας στο χώρο της παρεμβατικής γονιμοποίησης κατάστασης και ανάληψης της πρωτοβουλίας και της προσπάθειας για την ικανοποίησή της. Ωστόσο, οι θετικές διατάξεις του νόμου, δεν μπορεί να θεωρηθούν αρκετές για την προστασία της ανθρώπινης ζωής από την πρώτη στιγμή

της εμφάνισής της.

Το έργο της παρακολούθησης και της παρέμβασης στη νομοθετική δραστηριότητα της Πολιτείας επί του θέματος της παρεμβατικής γονιμοποίησης ανέλαβε η Ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος μέσω της διακριτικής συνεργασίας, της διατύπωσης θεολογικού λόγου και της ανάληψης ποιμαντικού έργου και με στόχο την επίτευξη της σωτηρίας κι όχι τη δέσμευση της ανθρώπινης ελευθερίας, όταν στις 12/9/2002 κατατέθηκε ο νόμος 3089/2002 «Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή» ως νομοσχέδιο στο Γ' θερινό τμήμα της Βουλής προς συζήτηση και ψήφιση.

Η παρέμβαση της Ελλαδικής Εκκλησίας περιελάμβανε ανάπτυξη των απόψεών της επί του νόμου ενώπιον της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής από τον πρόεδρο της Επιτροπής Βιοηθικής κ. Ν. Χατζηνικολάου, ομιλία του Αρχιεπισκόπου κ. Χριστόδουλου ενώπιον πολιτικών και άλλων παραγόντων στο Διεθνές συνέδριο του κέντρου στήριξης Οικογένειας της Αρχιεπισκοπής Αθηνών, έκδοση κειμένων από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος (Δελτίο τύπου, άρθρα στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, ανακοινωθέν 5/11/2002) και την Επιτροπή βιοηθικής της Εκκλησίας της Ελλάδος («Ενημερωτικό σχόλιο στο σχέδιο Νόμου για την ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή»), αλλά και από Ιεράρχες και εκκλησιαστικούς συγγραφείς[1].

Σύμφωνα με τα κείμενα αυτά ο νόμος 3089/2002 είναι καρπός της θετικής και επαινετής αναγνώρισης από την τότε Κυβέρνηση της ανάγκης για νομοθετική ρύθμιση της επικρατούσας στο χώρο της παρεμβατικής γονιμοποίησης κατάστασης και ανάληψης της πρωτοβουλίας και της προσπάθειας για την ικανοποίησή της[2]. Συντάχθηκε όμως μέσα στο σύντομο και μη αρκετό για την επεξεργασία των λεπτομερειών του χρονικό διάστημα των έξι μηνών (22/11/2001 - 23/4/2002) από μια επιτροπή αστικολόγων χωρίς να ζητηθεί η κατάθεση της γνώμης όλων των εμπλεκόμενων φορέων και δη της Εκκλησίας, ώστε να υπάρξει όσο το δυνατόν πιο εκτενής κάλυψη απόψεων επί του θέματος και να εκφραστούν διαφορετικές τάσεις και ευαισθησίες[3].

Κι επιπλέον, κατά τη διαδικασία της σύνταξής του δεν δόθηκε η απαραίτητη προσοχή στο ότι για τη νομοθετική ρύθμιση του δύσκολου και περίπλοκου θέματος της παρεμβατικής γονιμοποίησης απαιτείται αφενός μεν συστολή, προσοχή, υπομονή κι επιμονή, μελέτη με βάση την επιστήμη και τις αρχές της ηθικής, συνεργασία επιστημονικών και κοινωνικών φορέων, ανοιχτός διάλογος, αφού κάθε απόφαση σχετίζεται και επηρεάζει διαχρονικές διατάξεις και αρχές του οικογενειακού δικαίου και της οικογενειακής ηθικής και δεν επιτρέπεται να παραθεωρεί τη συνταγματική επιταγή (άρθρο 21§1) για προστασία από την

Πολιτεία του γάμου και της οικογένειας, αφετέρου δε η μαθητεία στην εμπειρία άλλων Ευρωπαϊκών χωρών και ο συντονισμός στις αποφάσεις τους δεδομένου ότι η νομοθετική διαφοροποίηση ενδέχεται να οδηγήσει σε εκτροπές ηθικές, λάθη κοινωνικά και αδιέξοδα νομικά.

Εν τούτοις, στο συγκεκριμένο νόμο είναι ευδιάκριτα θετικά στοιχεία, στα οποία ανήκουν:

- η απαγόρευση της αλόγιστης χρήσης όλων των αναπαραγωγικών τεχνικών και το επιτρεπτό της εφαρμογής τους μόνο σε περιπτώσεις στειρότητας ή κινδύνου μετάδοσης κληρονομικής ασθένειας και υπό τον περιορισμό της ηλικίας της μητέρας, ο οποίος αποκλείει την ακραία περίπτωση εφαρμογής του για τεκνοποίηση υπερηλίκων,
- η απαγόρευση της αναπαραγωγικής κλωνοποίησης και της επιλογής φύλου, όταν δεν υπάρχει κίνδυνος μετάδοσης σοβαρής κληρονομικής νόσου και η μη ρύθμιση της εφαρμογής της θεραπευτική κλωνοποίησης για την οποία απαιτείται ειδικός νόμος,
- η απαίτηση για έγγραφη συναίνεση των επιθυμούντων την τεκνοποίηση προσώπων ως απόδειξη της ανάληψης ευθύνης από αυτούς,
- η παροχή της δυνατότητας κυοφορίας εμβρύων που δημιουργήθηκαν για εμφύτευση στη γυναίκα σε μεταγενέστερες εφαρμογές μιας αναπαραγωγικής τεχνικής,
- η εκδήλωση του ενδιαφέροντος της Πολιτείας προς διευκόλυνση στην τεκνοποίηση γυναικών που αδυνατούν μέσω της παρένθετης μητρότητας και υπό τις προϋποθέσεις της δικαστικής άδειας[4] και της μόνιμης διαμονής της κυοφόρου και της ενδιαφερόμενης για απόκτηση τέκνου στην Ελλάδα[5],
- η τακτοποίηση του προβλήματος των κρυοσυντηρημένων εμβρύων με το να δίνεται προτεραιότητα στο να οδηγηθούν τα έμβρυα στην αναπτυγμένη ζωή μέσω της μελλοντικής χρήσης από τους φυσικούς γονείς ή της δωρεάς σε υπογόνιμα ζεύγη[6].

Η ύπαρξη όμως των θετικών αυτών στοιχείων δεν μπορεί να θεωρηθεί αρκετή για την πλήρωση από το νόμο των απαραίτητων για τη νομοθετική ρύθμιση του θέματος της παρεμβατικής γονιμοποίησης προϋποθέσεων του σεβασμού και της προστασίας της ανθρώπινης ζωής από την πρώτη στιγμή της εμφάνισής της, της προτεραιότητας και της προστασίας του συμφέροντος του παιδιού, της συμφωνίας με την επιταγή του Ελληνικού Συντάγματος (άρθρο 21§1) για την προστασία του

γάμου και της οικογένειας από την Πολιτεία[7].

Σημειώσεις

- [1] Εισηγήσεις Μητρ. Ιεροθέου, «ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ», διαδικτυακός τόπος: www.ecclesia.gr/greek/holysynod/eisigiseis/ierotheos_anaparagogi.html, (ανάκτηση 22-05-2013)
- [2] Σχόλια και προτάσεις επί του Νομοσχεδίου για την Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος: www.bioethics.org.gr/03_b.html#3, (ανάκτηση 22-05-2013)
- [3] Περί του νομοσχεδίου για την ιατρικά υποβοηθούμενη αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος: www.bioethics.org.gr/03_c.html#4, (ανάκτηση 22-05-2013)
- [4] Σχόλια και προτάσεις επί του Νομοσχεδίου για την Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος: www.bioethics.org.gr/03_b.html#3, (ανάκτηση 22-05-2013)
- [5] Εισηγήσεις Μητρ. Ιεροθέου, «ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ», διαδικτυακός τόπος: www.ecclesia.gr/greek/holysynod/eisigiseis/ierotheos_anaparagogi.html, (ανάκτηση 22-05-2013)
- [6] Σχόλια και προτάσεις επί του Νομοσχεδίου για την Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή, διαδικτυακός τόπος: www.bioethics.org.gr/03_b.html#3, (ανάκτηση 22-05-2013)
- [7] Εισηγήσεις Μητρ. Ιεροθέου, «ΥΠΟΒΟΗΘΟΥΜΕΝΗ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΝΕΟΣ ΝΟΜΟΣ», διαδικτυακός τόπος: http://www.ecclesia.gr/greek/holysynod/eisigiseis/ierotheos_anaparagogi.htm (ανάκτηση 22-05-2013)

Παρατήρηση: Συνεχίζουμε την παρουσίαση σε σειρά άρθρων της μελέτης σχετικά με την Παρεμβατική Γονιμοποίηση της καθηγήτριας Μ.Ε. και θεολόγου, Χαρίκλειας Φωτοπούλου. Πρόκειται για αναθεωρημένη έκδοση του κειμένου το οποίο κατατέθηκε στο ΕΑΠ ως μεταπτυχιακή - διπλωματική εργασία με επιβλέποντες τους κ. Ν. Κόϊο και Ντ. Αθανασοπούλου.

<http://bitly.com/12INXCv>